

FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN

HØRINGSUTTALELSE FRA FYLKESMANNEN I AUST-AGDER

2 Innføring av rett til videregående opplæring for voksne født etter 1.januar 1978

Forslaget støttes.

Vi forutsetter at fylkeskommunen er tenkt som klageintans og mener dette bør presiseres.

3 Endring av lovbestemmelsene om tilpasset opplæring og spesialundervisning

3.1 Forslag om innarbeiding av lovens krav om tilpasset opplæring i opplæringsloven kapittel 5 om spesialundervisning

Vi slutter oss til forslaget om å flytte kravet om tilpasset opplæring til en egen paragraf, men er likevel *svært* skeptiske til å innarbeide kravet om tilpasset opplæring i opplæringsloven kapittel 5.

Vår begrunnelse for dette er å sikre forståelsen av tilpasset opplæring som et *overordnet* mål for *all* opplæring i grunnopplæringen. Det er vår erfaring fra bl.a. de nasjonale tilsynene og annen dialog med skolesektoren, at dette ikke alltid er gjeldende forståelse av kravet om tilpasset opplæring. Vi erfarer også at det fortsatt kan være uklar og ulik forståelse av tilpasset opplæring og hvordan det skal virkeliggjøres i praksis. Vi opplever at lærere og andre ansatte med ansvar i skolen kan forstå tilpasset opplæring som en form for spesialundervisning "light". Andre har en avgrenset forståelse begrenset til individuell tilrettelegging. I videregående opplæring benyttes også fortsatt begrepene "tilrettelagt opplæring" og "særskilt tilrettelagt opplæring" som i varierende grad brukes i stedet for tilpasset opplæring og spesialundervisning. Vi mener at en overføring av kravet om tilpasset opplæring til opplæringsloven kapittel 5 vil bidra til å befeste disse feiltolkningene av tilpasset opplæring.

Vi foreslår derfor at kravet om tilpasset opplæring overføres til ny paragraf i opplæringsloven kap 1, fortrinnsvis ny § 1-3. Alternativt kan tilpasset opplæring overføres til ny paragraf i kap 2 for grunnskolen og tilsvarende i kap 3 for videregående opplæring.

3.2 Forslag om endring av opplæringsloven § 5-3 slik at det i visse tilfeller kan gis spesialundervisning etter enkeltvedtak uten at det foreligger sakkyndig vurdering

Dette forslaget støttes *ikke* av Fylkesmannen i Aust-Agder.

Vi mener dette vil svekke elevenes rettigheter og begrunner det med følgende:

- Det er fare for at saker ikke blir godt nok utredet før enkeltvedtak fattes. De færreste rektorer vil ha tilstrekkelig kompetanse til å utrede og vurdere saken, og det er også svært usikkert om det kan sikres tilstrekkelig kompetanse på skolenivået generelt.

- Vi mener også det er viktig at en faglig instans utenfor skolen, skal vurdere læringsmiljø og læringsutbytte. PP-tjenesten har nå en slik funksjon. Når rektor i de fleste saker har delegert ansvar for å fatte enkeltvedtak, samtidig som de har ansvar for skolens økonomiske styring, er det viktig med en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten.
- Rektor må i dag gi en begrunnelse når vedtaket ikke følger tilrådingen fra PP-tjenesten og vise hvorfor eleven likevel kan få et forsvarlig utbytte av opplæringen. Dette vil falle bort dersom det ikke foreligger en sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten.
- Det vil også være en utfordring å sikre at elever og foreldre får tilstrekkelig og ugildet veiledning slik at de kan vurdere om de skal kreve sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten.

Fylkesmannen vil støtte synspunktene om at det er behov for god og tilstrekkelig kompetanse i skolen på spesialundervisningsområdet. Vi mener dette bør løses på følgende måte:

- Sikre at lærere har bedre kunnskap om tilpasset opplæring generelt og spesialpedagogikk spesielt. Dette kan gjøres ved å styrke lærerutdanningen på disse områdene og gi tilbud om videreutdanning og etterutdanning.
- Det er også behov for å utdanne flere spesialpedagoger.
- PP-tjenesten må styrkes med flere stillinger slik at de kan utføre de oppgavene de nå er pålagt i oppl § 5-6.

Vi mener for øvrig at det ikke nå er rette tidspunkt å fremme et forslag om å svekke kravet om en sakkyndig vurdering. Det er flere grunner til dette:

- Det er nå nedsatt et utvalg – Midtlyng-utvalget - som bl.a. skal vurdere dette feltet generelt og PP-tjenesten og Statped-systemet spesielt.
- De nasjonale tilsynene i 2008 berører temaet.

Det vil være fornuftig å vente til utredningen fra Midtlyng-utvalget og de samlede oppsummeringene fra tilsynene i 2007 og 2008 foreligger. I tillegg vil vi anbefale å innhente særlige opplysninger fra fylkesmennene om deres generelle erfaringer med klagebehandlingen i forhold til §§ 5-1 og 5-7.

4 Innføring av rett til særskilt språkopplæring for minoritetsspråklige elever i videregående opplæring

Forslaget støttes.

5 Utvidelse av mandatet til Foreldreutvalget i grunnskolen (FUG)

Forslaget støttes.

6 Utvidelse av retten til tegnspråkopplæring i grunnskolen

Forslaget støttes - under forutsetning av at elevenes rettigheter ikke blir svekket.

7 Forslag om å innføre plikt til ordning med gratis frukt og grønnsaker i ungdomsskoler og kombinerte skoler